

PREJELI SMO

Poziv ministru Hanu, da Slovenija ohrani podporo novi direktivi

Po treh letih zakonodajnega postopka sta Evropski parlament in Svet EU decembra 2023 sprejela kompromis o besedilu direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnosti – CSDDD, ki ga morata potrditi še Svet EU in Evropski parlament.

Omenjena direktiva določa obveznosti velikih podjetij, povezane z dejanskimi in potencialnimi škodljivimi vplivi na človekove pravice ter okolje, ki izhajajo iz njihovih lastnih dejavnosti, dejavnosti njihovih podružnic in dejavnosti, ki jih izvajajo njihovi poslovni partnerji. V pogajanjih dialoga so se pojavila trenja in številne pomembne zaščite so bile izbrisane.

Čeprav dogovor ni popoln, predstavlja ključen korak naprej pri prevzemanju odgovornosti podjetij za nastale kršitve. Zlasti pozdravljamo uvedbo mehanizmov dostopa do pravnih sredstev za žrtve kršitev, kar je do zdaj pogosto manjkalo. Določila v kompromisu lajšajo dostop do sodišč, saj omogočajo, da žrtve zastopajo sindikati ali nevladne organizacije. Sodiščem pa omogočajo, da odredijo razkritje relevantnih informacij podjetij, če so te potrebne za vodenje postopka, brez nepotrebne finančne bremena za tožnike.

Na žalost pa so iz dogovora izvzeti podnebni vplivi podjetij ter večina dejavnosti finančnega sektorja, ki finančno podpira projekte, tudi neskladne s trajnostnim prehodom. To je velika izguba, saj večina prebivalcev Slovenije podpira

sprejem zakonskih obveznosti za podjetja na področju podnebnih sprememb.

V zakonodajnem postopku EU sprejeti kompromis najprej izglasuje Svet EU,

potem pa gre tekst v potrditev parlamentu. Predstavniki in predstavnice držav članic EU naj bi v Svetu EU glasovali 9. 2. 2024, a je bilo glasovanje predstavljeno. V Sloveniji smo malo pred načrtovanim glasovanjem iz Bruslja izvedeli, da podpora Slovenije ni več jasna zaradi pritiskov, ki so prihajali iz Nemčije in s strani gospodarstva.

Podporniki direktive se tako obračamo na ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, naj ohrani svojo podporo, saj se besedilo direktive CSDDD razvija že pet let, ministrstvo pa je imelo v zadnjih treh letih lahko tudi aktivno vlogo pri oblikovanju besedila. Imeli smo več vsebinskih izmenjav in skupni med-deležniški posvet, ki ga je novembra 2023 organiziral varuh človekovih pravic, na katerem je podpora direktivi CSDDD izkazala tako civilna družba kot tudi sindikati, akademiki in akademičarke ter predstavniki in predstavnice podjetij. Spreminjanje stališča bi predstavljalo popolno negiranje pričakovanih deležnikov organizirane civilne družbe. Kakršne koli spremembe stališča tako pozno v procesu bi Slovenijo oddaljilo od že sprejetih zavez.

Zaradi prestavitve datuma glasovanja imajo predstavniki in predstavnice RS novo priložnost, da globalno okoljsko

krizo in obstoječe kršitve človekovih pravic vzamejo resno ter podprejo zakonodajo, ki bi obvezala podjetja, da nosijo svoj del odgovornosti. Poleg tega predstavniki in predstavnice RS v Svetu EU pozivamo, da k podpori povabijo države članice, ki so trenutno še neodločene in tako pripomorejo k sprejetju direktive.

ŽIVA KAVKA GOBBO, predsednica, Focus, društvo za sonaraven razvoj
ŽIVA LOPATIČ, direktorica, Zavod za pravično trgovino, 3MUHE
ALEŠ KANJC KUŠLAN, direktor, Ekvilib Inštitut
ALENKA KREČ BRICELJ, Društvo Smetumet, so. p.
GAJA BRECELJ, direktorica, Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
MAX ZIMANI, direktor, Sloga Platforma NVO za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč
KATJA CELIN YERE, direktorica, Zavod Voluntariat
GORAN LUKIČ, Delavska svetovalnica
PETRA PETRNEJ, predsednica, Center alternativne in avtonomne produkcije (CAAP),
NATAŠA POSEL, direktorica Amnesty International Slovenije
ANDREJ ZORKO, sekretar, Zveza Svoobodnih Sindikatov Slovenije (ZSSS)